

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Novo partnerstvo za posodobitev univerz: forum EU za dialog med univerzami in podjetji

(COM(2009) 158 konč.)

(2010/C 255/12)

Poročevalec: **g. BURNS**

Komisija je 2. aprila 2009 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Novo partnerstvo za posodobitev univerz: forum EU za dialog med univerzami in podjetji

COM(2009) 158 konč.

Strokovna skupina za zaposlovanje, socialne zadeve in državljanstvo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 15. oktobra 2009. Poročevalec je bil g. BURNS.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 458. plenarnem zasedanju 16. in 17. decembra 2009 (seja z dne 17. decembra) s 60 glasovi za, 12 glasovi proti in 11 vzdržanimi glasovi.

1. Priporočila

1.1 EESO meni, da se z uporabo izraza „univerza“ za vse visokošolske ustanove, ne glede na njihov naziv ali status v državah članicah, ustvarja zmeda. S spodbujanjem partnerstva med visokošolskimi ustanovami in podjetji je, prav nasprotno, treba jasno nakazati, za katere vede je posamezno partnerstvo ustreznejše, obe strani pa morata imeti možnost, da sami ocenita, v kakšni meri je partnerstvo obojestransko koristno. Zato EESO predlaga uporabo izraza „visokošolske ustanove“, saj je bolj splošen, ter posledično preimenovanje foruma z uporabo tega izraza.

1.2 Sporočilo Evropske komisije in forumi EU za dialog med univerzami ali visokošolskimi ustanovami in podjetji bi se morali osredotočiti na ciljno usmerjeno sodelovanje in ukrepe, ki pa jih je treba vnaprej ustrezno preučiti, zlasti zaradi trenutne krize, ko ne moremo zagotovo vedeti, ali bodo podjetja (dolgoročno) lahko neposredno vlagala v bodoče diplomante. Forumi bi morali biti namenjeni opredeljevanju dolgoročnih splošnih interesov na področju izobraževanja in razvoja trga dela.

1.3 Glede tega je zaželeno posvetovanje s socialnimi partnerji in predstavniki civilne družbe. Sodelovanje s podjetji in vzpostavljanje foruma mora biti smiselno in ne sme postati mehanizem, katerega namen je zgolj pridobivanje več finančnih sredstev za obstoječe univerzitetne dejavnosti; to prizadevanje in vzpostavljanje foruma prav tako ne smeta postati orodje, s katerim bi podjetja „obvladovala“ visokošolske ustanove.

1.4 EESO bi podprl enakopravnejše partnerstvo med univerzami in podjetji, ki bi obe strani spodbudilo, da postaneta „gonilni sili“ sprememb, in h kateremu bi obe dajali dragocen prispevek, obenem bi priznali svoje različne cilje in družbene naloge ter hkrati določili in izkoristili tista tematska področja in stične točke, ki so lahko podlaga za sodelovanje ⁽¹⁾.

1.5 Preden bo forum oblikoval kakršne koli cilje na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja je treba v okviru vseživljenjskega učenja izvesti empirično raziskavo, da se jasno določijo naloge, ki jih je treba opraviti v podjetjih, in opredelijo želeni rezultati.

1.6 Podjetja morajo prevzeti odgovornost za opredelitev vseh rezultatov v zvezi z nalogami, ki se opravljajo ali ki jih je treba opraviti na delovnem mestu, pri tem pa upoštevati potrebe po vseživljenjskem usposabljanju zaposlenih.

1.7 Dostop do programov vseživljenjskega učenja ne sme biti omejen na pretekle akademske dosežke ali pridobivanje posebnih kvalifikacij. Vseživljenjsko učenje mora temeljiti na praktičnih potrebah zaposlenega in zahtevah delovnega mesta. Cilj vsakega usposabljanja na delovnem mestu morajo biti rezultati. Pridobivanje kvalifikacij ne bi smelo biti glavni namen vseživljenjskega učenja.

⁽¹⁾ Glej mnenji EESO o *univerzah za Evropo*, poročevalec Joost van IERSEL (UL C 128, 18.5.2010, str. 48.), in o *sodelovanju in prenosu znanja med raziskovalnimi organizacijami, industrijo in MSP – pomemben pogoj za inovacije*, poročevalec Gerd WOLF (UL C 218, 11.9.2009).

1.8 V podjetjih praktičnih izkušenj ni mogoče nadomestiti. Forum bi moral zato vključevati predloge o tem, kako lahko akademiki pridobijo dokazljive neposredne izkušnje v velikih in malih podjetjih. Na tem področju imamo že veliko izkušenj, zato je treba preučiti primere dobrih praks.

1.9 MSP in mikro podjetja je treba spodbujati k dejavnejši vlogi v forumu.

1.10 Za delo v forumu je treba uporabljati bolj praktično opredelitev MSP. Pri tem predlagamo:

Kategorija podjetja	Št. zaposlenih
Srednje veliko	<100
Malo	<20
Mikro	<5

2. Ozadje

2.1 Izobraževanje in usposabljanje sta bila opredeljena kot ključna dejavnika za doseganje splošnih ciljev lizbonske strategije. Da bi evropska družba lahko preživela in tekmovala v novem globalnem gospodarstvu, morajo postati državljani bolj podjetni. Za doseganje tega cilja je treba obravnavati posodobitev evropskih izobraževalnih sistemov, vloga univerz in podjetij pa mora biti priznana kot ključni dejavnik v tem procesu.

2.2 Partnerstva med velikimi multinacionalnimi družbami ter univerzami, raziskovalnimi organizacijami in podjetji že obstajajo. Skupne tehnološke pobude, evropske tehnološke platforme, centri odličnosti ter novo ustanovljeni evropski inštitut za inovacije in tehnologijo so dobri primeri novih oblik sodelovanja in partnerstva. Žal podobni odnosi med visokoškolskimi ustanovami ter mikro podjetji in MSP niso dovolj razviti.

2.3 Potrebne so nove smeri raziskovanja za izboljšanje poznavanja spreminjajočih se okoliščin višjega izobraževanja ter vlog visokoškolskih učiteljev. Medtem ko imajo univerze osrednjo vlogo pri izgradnji evropske „družbe znanja“, so zadnje raziskave pokazale, da so z naraščanjem naših pričakovanj univerze pod pritiskom, ki ga težko obvladajo: od njih se pričakuje, da bodo izvajale več raziskav, da bodo konkurenčne in stroškovno učinkovite ter da bodo hkrati izobraževale več študentov na podlagi bolj osebnega pristopa in spoštovale višje akademske standarde. Tako je njihovo poslanstvo nejasno, univerza pa tvega, da bo izgubila svojo vlogo pri ustvarjanju in razširjanju znanja ⁽²⁾.

2.4 V sporočilu o posodobitvi višjega izobraževanja ⁽³⁾ iz maja 2006 je navedeno, da morajo podjetja prispevati na treh področjih:

- upravljanje: poslovni modeli bi se lahko prenesli na univerze;
- financiranje: podjetja lahko sodelujejo pri zagotavljanju finančne podpore za izobraževanje in raziskave;
- učni načrt: študentje morajo dobiti izobrazbo, ki jih bo usposobila za sedanji in prihodnji trg dela. Podjetja morajo sodelovati pri pripravi učnih načrtov in ponujati takšna usposabljanja, ki bodo študentom omogočila prehod s študija na delovno mesto. Podjetja je treba spodbujati tudi k zagotavljanju možnosti za nadaljnje usposabljanje ter nadgrajevanje znanja in spretnosti njihovega osebja skozi celotno poklicno življenje.

2.5 Komisija je leta 2008 ustanovila forum univerz in podjetij, ki podpira sodelovanje med univerzami in gospodarstvom ter s tem univerzam pomaga, da se bolje in hitreje odzivajo na potrebe trga ter razvijajo partnerstva, ki izkoriščajo znanstveno in tehnološko znanje.

2.6 Foruma so se udeležili visokošolske institucije, podjetja, združenja podjetij, posredniške organizacije in javni organi. V okviru foruma so potekale razprave o izmenjavi dobrih praks in skupnih težavah, udeleženci pa so lahko sodelovali pri iskanju možnih rešitev.

3. Kratka vsebina predloga Komisije

3.1 Komisija priznava potrebo po boljšem sodelovanju med univerzami in gospodarstvom. Zato so potrebni ukrepi za podporo državam članicam pri njihovih prizadevanjih za posodobitev visokoškolskih sistemov.

3.2 Namen tega sporočila je:

- pregledati spoznanja iz prvega leta obstoja foruma in druge ustrezne dejavnosti na evropski ravni v zvezi z izzivi in ovirami za sodelovanje med univerzami in gospodarstvom. Delovni dokument služb Komisije temeljiteje obravnava ta vidik dela;
- pripraviti predloge za nadaljnje korake v delu foruma;
- orisati nadaljnje konkretne ukrepe za povečanje sodelovanja med univerzami in gospodarstvom.

3.3 Glavni sklepi poročila, ki bodo vplivali na delo foruma, so naslednji:

- za razvoj podjetniške kulture na univerzah so potrebne temeljite spremembe upravljanja in vodenja univerz;

⁽²⁾ Evropska znanstvena fundacija (EFZ). 2008. *Higher Education Looking Forward: An Agenda for Future Research*; avtorji John Brennan, Jürgen Enders, Christine Musselin, Ulrich Teichler in Jussi Välimaa).

⁽³⁾ Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu z dne 10.5.2006 „Uresničevanje agende za posodobitev univerz: izobraževanje, raziskave in inovacije“ COM(2006) 208 konč.

- izobraževanje za podjetništvo mora biti vsestransko in dostopno vsem zainteresiranim študentom v vseh študijskih disciplinah;
- univerze bi morale v poučevanje podjetništva vključiti podjetnike in ljudi iz gospodarstva;
- visokošolski učitelji in sodelavci bi morali imeti možnost usposabljanja za poučevanje podjetništva ter za nabiranje izkušenj v podjetjih;
- univerze in javne raziskovalne organizacije bi morale imeti jasne dolgoročne strategije za upravljanje pravic intelektualne lastnine;
- obravnavati je treba posebne težave, s katerimi se spoprijemajo mala in srednje velika podjetja pri vključevanju v partnerstva z univerzami;
- vseživljenjsko učenje je treba v celoti vključiti v poslanstvo in strategije univerz;
- trg dela in delodajalci morajo ceniti in priznati posodabljanje/izboljševanje spretnosti in znanja;
- vseživljenjsko učenje se mora razvijati v partnerstvu s podjetji, saj ga univerze ne morejo načrtovati in izvajati same;
- nacionalne in regionalne okvirne možnosti morajo zagotoviti podporno okolje za sodelovanje univerz s podjetji;
- sodelovanje med univerzami in podjetji mora biti vgrajeno v institucionalne strategije; vodenje in učinkovito upravljanje človeških virov sta bistvena za izvajanje.

3.4 Za pospešitev razprave o zgoraj navedenih ciljih bo v skladu z načrti Komisije forum EU za dialog med univerzami in podjetji deloval v okviru plenarnih zasedanj in tematskih seminarjev. Predvidena je dejavnost foruma prek spletne strani. Namen foruma bo tudi spodbuditi sodelovanje nacionalnih in regionalnih organov ter partnerjev zunaj EU.

3.5 Komisija namerava na podlagi ugotovitev foruma preučiti nove oblike strukturiranih partnerstev med univerzami in podjetji, zlasti MSP, ter analizirati, v kolikšni meri bi bilo mogoče ta partnerstva podpreti v okviru obstoječih programov EU. Komisija bo tudi proučila, ali je mogoče področje platforme za dialog s podjetji razširiti na druga področja izobraževanja in usposabljanja.

4. Splošne pripombe/ugotovitve EESO

4.1 EESO pozdravlja prizadevanja Evropske komisije za izboljšanje odnosov med visokošolskimi ustanovami in podjetji. Vendar zaskrbljenostjo ugotavlja, da vsebina sporočila zgolj potrjuje kritike, ki so bile podrobno predstavljene v prejšnjih dokumentih, hkrati pa prihaja do istih sklepov: „imamo težavo in treba jo

je rešiti“. Vendar Odbor izraža zaskrbljenost, da v tistih delih sporočila, kjer Komisija predlaga določene ukrepe za izboljšanje sodelovanja med visokošolskimi ustanovami in podjetji, izbere enostranski pristop, na primer: univerze naj bi sprejele managerske strukture podjetij, omogočale neposredno vključevanje gospodarstvenikov v njihovo sredino, uvedle izobraževanje s področja podjetništva itd. (glej točko 3.3).

4.2 EESO izraža zaskrbljenost, ker je pristop, na katerem temelji sporočilo, preveč akademski ter priporočila preveč nejasna in jih je mogoče različno razumeti. Izraz „univerze“ pomeni vse visokošolske zavode ne glede na njihov naziv in status v državi članici, kar ustvarja zmedo. Različne visokošolske institucije podjetjem ponujajo različne storitve. Institucije, specializirane za praktično usposabljanje, ponujajo drugačne storitve od institucij, ki se osredotočajo bolj na teoretično znanje. Na primer: prvotna naloga klasičnih univerz, kjer prevladujejo humanistika, družbene vede in temeljne raziskave, je povečevati znanje in vzdrževati kulturno kontinuiteto.

4.3 Večina delodajalcev se zaveda tradicionalne ločnice med univerzami in drugimi oblikami nadaljnega izobraževanja. Od univerz pričakujejo, da bodo študente izobrazile do te mere, da bo njihovo poznavanje univerzitetnih predmetov čim boljše. Univerzitetne diplome so po njihovem mnenju le pokazatelj potenciala in ne potrditev sposobnosti, medtem ko v primeru drugih visokošolskih ustanov in strokovnih usposabljanj pričakujejo usposobitev za izvajanje nalog. To sporočilo in spremni delovni dokument služb Komisije ne pojasnita nobenega od teh vprašanj.

4.4 EESO se zaveda težav pri tako imenovanem preoblikovanju univerz v delniške družbe. Menimo, da prenos procesov in postopkov iz ZDA in njihova uporaba v Evropi ne bosta prinesla rezultatov. Evropske univerze morajo poiskati nov način za sodelovanje s podjetji in izboljšanje storitev, kvalifikacij in rezultatov, ki jih ponujajo, ne da bi to škodovalo njihovi zmožnosti za temeljne raziskave, ki je bistvenega pomena za preživetje Unije v svetovni konkurenci.

4.5 V današnjih gospodarskih razmerah se bodo morale vse evropske visokošolske ustanove bolj osredotočiti na „stranke“ in bolj zavedati stroškov/koristi, ki jih predstavljajo za družbo. Za pomoč visokošolskim ustanovam pri izvajanju te nove vloge bi moral forum univerz in podjetij postati idealni partner. Zato pa je treba opredeliti pojem „stranke“ tako z vidika splošnega interesa kot z vidika delodajalcev in posameznega študenta.

4.6 Te spremembe prednostnih nalog bodo imele finančne posledice za univerze. Skrbno je treba preučiti, v kakšnem obsegu bi moral trg določati prednostne naloge univerz. Izključna osredotočenost na konkurenčnost in poslovno usmerjenost kot na absolutna standarda bi lahko med drugim pomenila zoženje

učnega načrta in raziskovalnih področij. Ta trend je ponazorjen z upadom klasičnih disciplin po vsem svetu. Ta proces⁽⁴⁾ ni omejen zgolj na humanistične vede, ampak se pojavlja tudi pri klasičnih znanstvenih disciplinah, kot so kemija, fizika, matematika, ekonomija in druge družbene vede.

4.7 Komisija v sporočilu navaja, da je glavni namen vseh priporočil zagotoviti, da bodo evropske univerze postale „ključna gonilna sila v prizadevanjih Evrope, da bi postala vodilno na znanju temelječe gospodarstvo in družba na svetu“. Čeprav se to zdi zelo hvalevreden cilj, pa obstaja zaskrbljenost, da so univerze edine obravnavane kot „gonilna sila“. EESO bi želel, da se oblikuje enakopravno partnerstvo med podjetji in univerzami, v katerem obe strani priznavata svoje vrline in slabosti in sta enakovredni gonilni sili sprememb. Podjetja, ki zagotavljajo praktične izkušnje in znanje o trgu, ter univerze, ki nudijo intelektualno vsebino in podporo. EESO pa poudarja, da so „gonilna sila“ evropskih prizadevanj tudi številni drugi dejavniki in ne zgolj podjetja in visokošolske ustanove. Ta prizadevanja je treba uveljaviti z vrsto ukrepov na evropski in nacionalni ravni, zlasti tako, da družba podpre izobraževanje in boj proti brezposelnosti.

4.8 EESO priznava, da je treba uskladiti vsebino pouka in zaposljivost, ter pozdravlja sklicevanja na „rezultate“ v delovnem dokumentu (5.2/5.2.3/5.5.5), vendar še vedno meni, da to ne more biti edina vloga univerze. Vendar EESO izraža zaskrbljenost, kako bodo ti rezultati opredeljeni, kdo jih bo opredelil ter kako se bodo poklicno izobraževanje in usposabljanje ter poklicne kvalifikacije ujemali s kakršno koli shemo univerzitetnih kvalifikacij in usposabljanja ter poklicnih kvalifikacij in usposabljanja. EESO meni, da je opredelitev teh rezultatov ključna za uskladitev kvalifikacij in potreb delodajalcev, še posebno v zvezi z MSP in mikro podjetji, vendar ugotavlja, da bo glede na trajanje izobraževanja in razvijajočo se naravo evropskih trgov dela, ki niso usklajeni, težko doseči skladnost med izobraževanjem in zaposlovanjem v gospodarstvu. Na strokovnih področjih, povezanih z gospodarstvom, morajo visokošolske ustanove izpolniti trenutne zahteve spreminjajočega se gospodarskega okolja tako, da študentom oz. diplomantom posredujejo ustrežna teoretična znanja.

4.9 Vseživljenjsko učenje je pomembno za podjetja in državljane, vendar sporočilo ne obravnava težav v zvezi z enakostjo dostopa do takšnega usposabljanja. To je resen problem, zlasti v primeru državljanov, ki nimajo univerzitetne izobrazbe. Jasno

je, da bodo brez posebnih priporočil tisti, ki že imajo univerzitetno izobrazbo, prejeli več pomoči in imeli več možnosti za usposabljanje, medtem ko tisti brez univerzitetne izobrazbe ne bodo sodelovali z nobeno univerzo ali v nobenem univerzitetnem programu vseživljenjskega učenja.

4.10 Zdi se, da predlogi temeljijo na predpostavki, da bo Komisija sposobna določiti področja, na katerih vlada pomanjkanje usposobljenega osebja, zgolj tako, da bo organizirala srečanja z delodajalci in akademskim svetom. Zdi se ironično, da se ob spodbujanju vedno večjega števila znanstvenih raziskav ne priporoča uporaba znanstvenih tehnik za določitev področij, kjer obstajajo vrzeli v usposobljenosti delavcev, ter za pomoč pri oblikovanju izobraževanja in usposabljanja za zaposlitev teh vrzeli. Z ustanovitvijo institucij (npr. združenj) na visokošolskih ustanovah v sodelovanju z velikimi podjetji je mogoče ugotoviti potrebo po kvalifikacijah diplomantov v praksi, tako da bodo te boljše ustrezale zahtevam gospodarstva; poleg tega lahko te institucije zagotavljajo podporo pri zaposlovanju diplomantov v podjetjih.

4.11 To pomanjkanje dokazov je zlasti pomembno pri vseživljenjskem učenju. Z empiričnimi raziskavami je treba jasno opredeliti naloge, ki se izvajajo v podjetjih, in naloge, ki jih je treba opraviti. Ko bodo te naloge določene, je treba opredeliti usposabljanje in vse nadaljnje kvalifikacije za doseganje navedenih rezultatov. Zaradi praktičnega vidika določitve teh poslovnih rezultatov je ključno, da podjetja sodelujejo pri razvojnem procesu in opredeljevanju teh ciljev. Obveščanje zainteresiranih bo ključnega pomena. Ko na primer vemo, da je v nekem sektorju veliko povpraševanje po delovni sili, kar na primer velja za pomorske poklice, bi ti potencialni „študenti“ morali biti obveščeni, katere (nacionalne ali evropske) univerze izobražujejo za te zelo različne in v nekaterih primerih visoko kvalificirane poklice.

4.12 Komisija v točki 2 sporočila navaja: „sodelovanje med univerzami in podjetji vključuje dve skupnosti z velikimi razlikami v kulturi, vrednotah in poslanstvih“. Sporočilo v nadaljevanju navaja, kako so bila vzpostavljena partnerstva med tema sferama, in nato priznava, da „se raven sodelovanja še vedno zelo razlikuje med državami, univerzami in akademskimi disciplinami. Omejen je tudi obseg vpliva, ki ga je imelo tako sodelovanje na upravljanje ali organizacijsko kulturo v obeh sektorjih. Le malo univerz izvaja institucionalno strategijo sodelovanja s podjetji; tiste, ki jo, pa so zbrane v majhnem številu držav članic“.

4.13 Ta izjava odraža enega največjih problemov, ki otežuje odnose med univerzami in podjetji, tj. številne tradicionalne univerze naredijo zelo malo ali ne naredijo ničesar, da bi razumele kulturo, vrednote in motivacijo podjetij, ter menijo, da so podjetja tista, ki morajo spremeniti način razmišljanja. Pravo sodelovanje zahteva, da podjetja upoštevajo posebno nalogo univerz in njihove različne odgovornosti do družbe, kakor tudi dejstvo, da imajo visokošolske ustanove ugodne učinke na podjetja zlasti posredno. Dokler ta problem ne bo rešen, kakršno koli priporočilo glede sodelovanja med univerzami in podjetji najverjetneje ne bo zelo koristno.

(4) Wilshire, Bruce. 1990. *The Moral Collapse of the University: Professionalism, Purity and Alienation*, Albany: State University of New York Press; Readings, Bill. 1996. *The University in Ruins*. Cambridge, Harvard University Press.

4.14 Ta izjava razkriva tudi težavo, da obstoječe sodelovanje temelji na partnerstvu med univerzami in velikimi, pogosto multinacionalnimi podjetji, ki so se izkazala kot socialno in ekonomsko uspešna. V zvezi s tem se zastavlja vprašanje: kako lahko MSP in mikro podjetja upajo na izvajanje vpliva na univerze, če že velika podjetja pri tem v preteklosti niso imela velikega uspeha? Ta težava je navedena v točki 3.3: „obravnavati je treba posebne težave, s katerimi se spoprijemajo mala in srednje velika podjetja pri vključevanju v partnerstva z univerzami“. Vendar pa ni nobenih praktičnih predlogov o možnih izzivih in rešitvah.

4.15 V celotnem dokumentu ni jasne opredelitve MSP. V sporočilu je pojem omenjen devetkrat, v oceni učinka 10-krat ter 76-krat v delovnem dokumentu služb Komisije, vendar je splošen vtis v dokumentih Komisije ta, da opredelitev ne zajema malih podjetij, temveč podjetja z več kot 200 zaposlenimi in več kot 10 milijoni EUR prometa. Evropska komisija trenutno uporablja naslednjo opredelitev:

Kategorija podjetja	Št. zaposlenih	Letni promet		Letna bilančna vsota
Srednje veliko	<250	50 milijonov EUR	ali	43 milijonov EUR
Malo	<50	10 milijonov EUR	ali	10 milijonov EUR
Mikro	<10	2 milijona EUR	ali	2 milijona EUR

Ta definicija visokošolskim ustanovam ali forumu pri opredeljevanju MSP ne koristi, zlasti če uporabljajo podatke o letnem prometu. Po našem mnenju je uporaba obstoječih opredelitev MSP ovira za določanje poslovnih partnerjev. Zato bi bila zaželeno enostavnejša opredelitev MSP, ki odraža realnost.

4.16 Sklicevanje na „spodbujanje podjetništva“ skozi celoten izobraževalni sistem je treba natančno preučiti in ga utemeljiti s konkretnimi primeri. EESO izraža pomisleke, ali je forum pravzaprav najustreznejše mesto za razpravo o tem zelo obsežnem vprašanju. Potrebe po razvijanju ustvarjalnosti otrok in drugih talentov, ki jih bodo potrebovali v svojih bodočih poklicih, in potrebe odraslih, da so podjetni na delovnem mestu (na primer vseživljenjsko učenje), sta dve različni zadevi.

4.17 Podjetja so zaskrbljena, da postaja „Entrepreneurism“ (podjetništvo kot cilj in način življenja) nov visokošolski trend. Univerze so pomembne pri spodbujanju in razvoju bolj podjetniške miselnosti, vendar se je ta vloga zadnje čase razširila na usposabljanje ljudi, da postanejo podjetniki. Na svetovnem gospodarskem forumu (Usposabljanje naslednjega vala podjetnikov, april 2009) je bilo povedano naslednje: „Večina tistega, kar slišite o podjetništvu, je popolnoma napačna. Ne gre za čarovnijo; in tudi ne za skrivnost; prav tako nima nobene zveze z geni. Gre za disciplino, ki se jo lahko naučite kot vsako drugo.“ Menimo, da je ta zadnja sprememba, ki so jo uvedle nekatere univerze, temeljna napaka. Univerze lahko naučijo ljudi, kako opravljati poslovne naloge, kot je računovodstvo ali trženje, in kako izvajati postopke upravljanja, vendar pa nihče, niti visokošolski učitelji na univerzah, ne morejo naučiti ljudi, kako oceniti ter prevzeti finančna in osebna tveganja, ki prepogosto kljubujejo vsaki racionalni logiki.

4.18 EESO opozarja na svoje mnenje o partnerstvu med izobraževalnimi ustanovami in delodajalci (CESE 630/2009) ⁽⁵⁾, ki prav tako daje vrsto priporočil glede te problematike.

5. Pripombe k delovnemu dokumentu služb Komisije

5.1 EESO izraža zaskrbljenost, da delovni dokument iz sporočila (točka 2) le malo prispeva k temu, kar je povedano v glavnem sporočilu. Delovni dokument kvečjemu povečuje zmedo tako, da izraža domneve z malo dokazi (ali brez njih), ki bi podprli sklepe.

5.2 Delovni dokument je očitno napisan z zornega kota univerz ter njihovega pogleda na to, kaj lahko univerze naredijo, da bodo imele koristi od sodelovanja s podjetji. EESO izraža zaskrbljenost, saj ta dokument ne zagotavlja uravnoteženega pogleda na vlogo foruma. Ločnica med univerzami, institucijami za nadaljnje izobraževanje in drugimi organi za usposabljanje je prav tako zelo zabrisana in ni jasno, ali je namen spremeniti vse univerze v institucije za usposabljanje ali pa bi morale vse institucije za usposabljanje postati univerze.

5.3 EESO meni, da je delovni dokument zamujena priložnost in ne vključuje širše poslovne perspektive ali obravnava specifičnih težav MSP.

V Bruslju, 17. decembra 2009

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI

⁽⁵⁾ Mnenje EESO, poročevalec: g. MALOSSE (UL C 228, 22.9.2009, str. 9).

Priloga

k

mnenju

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Naslednji amandma, ki je prejel vsaj četrtno glasov, je bil med razpravo zavrjen (člen 54(3) poslovnika):

Točka 1.2

Spremeni se tako:

Sporočilo Evropske komisije in Forum EU za dialog med univerzami ali visokošolskimi ustanovami in podjetji bi se moral osredotočiti na sodelovanje in ukrepe, ki se nanašajo na kvalifikacije na ravni diplome ali višje (npr. dodiplomski študij humanističnih in naravoslovnih ved, magistrski študij). Šele ko bi forum pridobil izkušnje na tem področju, bi lahko svoj vpliv razširil na druge izobraževalne institucije ki pa jih je treba vnaprej ustrezno preučiti, zlasti zaradi trenutne krize, ko ne moremo zagotovo vedeti, ali bodo podjetja (dolgoročno) lahko neposredno vlagala v bodoče diplomante. Forumi bi morali biti namenjeni opredeljevanju dolgoročnih splošnih interesov na področju izobraževanja in razvoja trga dela.

Rezultat glasovanja

Za: 27

Proti: 49

Vzdržani: 7